

Ramazan'da her gün oruç için niyet etmek gerekir mi?

Soru: Ramazan'da her gün oruç için niyet etmek gerekir mi?

Kısa Fetva

Ramazan ayında her günün orucu ayrı bir ibadet olduğundan her bir gün için ayrı niyet gerekir.

Detaylı Fetva

Allah Teâla “Sizden her kim bu aya(Ramazan ayı) şahit olursa onda oruç tutsun.”¹ buyurarak Ramazan ayını farz olan oruç için bir alamet kılmış, kişiye orucun farzietini Ramazan ayına şahit olmasına bağlamıştır. Buna göre ehliyet şartları tutan bir kişi, oruç için sebep olan Ramazan ayı her tekrar ettiğinde bu ayın orucuyla mükellef olur. Zira Allah Teâla tarafından bir ibadet için tayin edilen sebeplerin tekrar etmesiyle o emir de tekrar etmiş olur.²

Ramazan orucunun farzietini için sebep olan Ramazan ayına şahit olmaktan maksadın ne olduğu hususunda Hanefi mezhebinde ihtilaf edilmiştir.³ Pezdevi, Debbusi gibi bazı alimlere göre bundan maksat Ramazan ayı içinde oruca başlamaya elverişli(fecrin doğmasından kaba kuşluk vaktine kadar) bir vakte şahit olmaktır. İmam Serahsi'nin de içinde bulunduğu bir diğer grup ulemaya göre ise bundan maksat Ramazan ayı içinde herhangi bir vakte şahit olmaktır.⁴ Bu iki görüş de mezhep alimleri tarafından tashih edilmiştir. İbn Abidin ikinci görüşün daha mutemet olduğunu belirtmektedir.⁵

Zikredilen ayet-i kerime Ramazan ayını mutlak olarak orucun sebebi olarak tayin etse de ay içinde her günün orucu ayrı olduğundan ve her orucun arası oruca elverişli olmayan gece vaktiyle bölündüğünden Ramazan ayının her günü hususi bağlamda ayrı bir sebep kabul edilir.⁶ Dolayısıyla her günün orucu ayrı bir ibadet olduğundan her oruç için ayrı niyet etmek gerekir.⁷ Bu niyet geceden yapılabileceği gibi fecrden sonra kaba kuşluk vaktine kadar da yapılabilir.⁸ Ancak İmam Malik ve İmam Züfer'e göre tüm Ramazan ayının oruçları için tek niyet yeterlidir, her gün için ayrı niyet etmeye gerek yoktur.⁹

1. Bakara 2/185. “فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ”

2. Ahmed b. Ebî Saîd b. Abdillâh (Ubeydillâh) el-Leknevî Molla Cîven, *Nûru'l-envâr* (Karaçi: el-Büşra, 2021), 104.

3. Bu ihtilafın semeresi řu şekilde ortaya çıkar: Akıl hastalığı bulunan kişinin Ramazan içerisinde her hangi bir gün kaba kuşluk vaktinden sonra akli bir an yerine gelse ve tekrar geri gitse ilk görüşe bu kişiye Ramazan orucu farz olmaz. Çünkü kendine geldiğı vakit oruca başlamaya elverişli değildir. İkinci görüşe göre ise Ramazan orucu bu kişiye farz olur. Zira bu görüşe göre Ramazan ayında herhangi bir vakte şahit olması orucun kişiye farz olması için yeterlidir.
4. Ahmed b. Muhammed b. İsmâil ed-Dûkâtî et-Tahtâvî, *Hâşîye ‘alâ Merâkı’l-felâh* (İstanbul: Daru’l-Hanefiyye, 2018), 2/378-79.
5. Muhammed Emîn b. Ömer b. Abdilazîz el-Hüseynî ed-Dımaşkî İbn Âbidîn, *Reddü’l-muhtâr ‘ale’d-dürri’l-muhtâr* (Beyrut: Dâru’l-Ma’rife, 2015), 3/386-88.
6. et-Tahtâvî, *Hâşîye ‘alâ Merâkı’l-felâh*, 2/379.
7. Alâüddîn Ebû Bekr b. Mes’ûd b. Ahmed el-Kâsânî, *Bedâiu’s-sanâi’ fî tertîbi’s-şerâi’* (Beyrut: Daru’l-Kütübü’l-İlmiyye, 2010), 2/580-81.
8. et-Tahtâvî, *Hâşîye ‘alâ Merâkı’l-felâh*, 2/494.
9. İbn Âbidîn, *Reddü’l-muhtâr ‘ale’d-dürri’l-muhtâr*, 3/397; Ebû Abdillâh Muhammed b. Abdillâh b. Alî el-Haraşî, *eş-Şerhu’s-şagîr ‘alâ Muhtaşarı Halîl* (Beyrut: Dâru’l-Fikr, 1317), 2/246.

